

**Wójt Gminy
Czarny Bór**

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Nr 100/2022
Wójta Gminy Czarny Bór
z dnia 15.11.2022 r.

OBJAŚNIENIA

DO PROJEKTU BUDŻETU GMINY CZARNY BÓR NA 2023 ROK

SPIS TREŚCI:

Informacja wstępna	3
Dochody	3
Wydatki	8
- Rolnictwo i łowiectwo	11
- Leśnictwo	11
- Transport	11
- Turystyka	12
- Gospodarka mieszkaniowa	12
- Działalność usługowa	12
- Administracja publiczna	12
- Urzędy naczelnych organów władzy publicznej	13
- Obrona narodowa	13
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	14
- Obsługa długu publicznego	14
- Różne rozliczenia	14
- Oświata i wychowanie	14
- Ochrona zdrowia	15
- Pomoc społeczna	15
- Edukacyjna opieka wychowawcza	17
- Rodzina	17
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	17
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	18
- Kultura fizyczna i sport	19
Wynik budżetu, przychody i rozchody	19
Inwestycje	20
Informacja o przewidywanym stanie mienia komunalnego	22
Wykaz zadań realizowanych na podstawie umów i porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	23
Wykaz zadań realizowanych z zaangażowanie środków zewnętrznych	24
Uwagi końcowe	25

INFORMACJA WSTĘPNA

Rozpoczynając prace nad projektem budżetu gminy na 2023 rok, podobnie jak w latach poprzednich, wzięto pod uwagę przede wszystkim prognozowane wykonanie planu dochodów i wydatków z 2022 roku, z uwzględnieniem zmian, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo, że nastąpią, jak również z pominięciem pozycji, które miały charakter jednorazowy. Ponadto do planu wprowadzono wpływy z tytułu podatków i opłat lokalnych wg projektowanych na 2023 rok stawek, które będą wyższe średnio o ok. 11,8%, w porównaniu z rokiem bazowym.

Planując dochody i wydatki budżetu gminy na 2023 rok uwzględniono:

- dochody budżetu gminy według ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- projektowane kwoty dotacji celowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami zgodnie z pismem Wojewody Dolnośląskiego FB-BP.3110.10.2022.KSz z dnia 19.10.2022 r. oraz pismem DWB-3112-3.2022 z dnia 25.10.2022 r. Delegatury Krajowego Biura Wyborczego,
- projektowane kwoty subwencji na podstawie pisma Ministra Finansów ST3.4750.23.2022 z dnia 13.10.2022 r.,
- projekty składane przez kierowników poszczególnych jednostek budżetowych i innych jednostek, w tym sołectw w zakresie wydatków budżetowych dokonywanych w ramach funduszu sołeckiego.

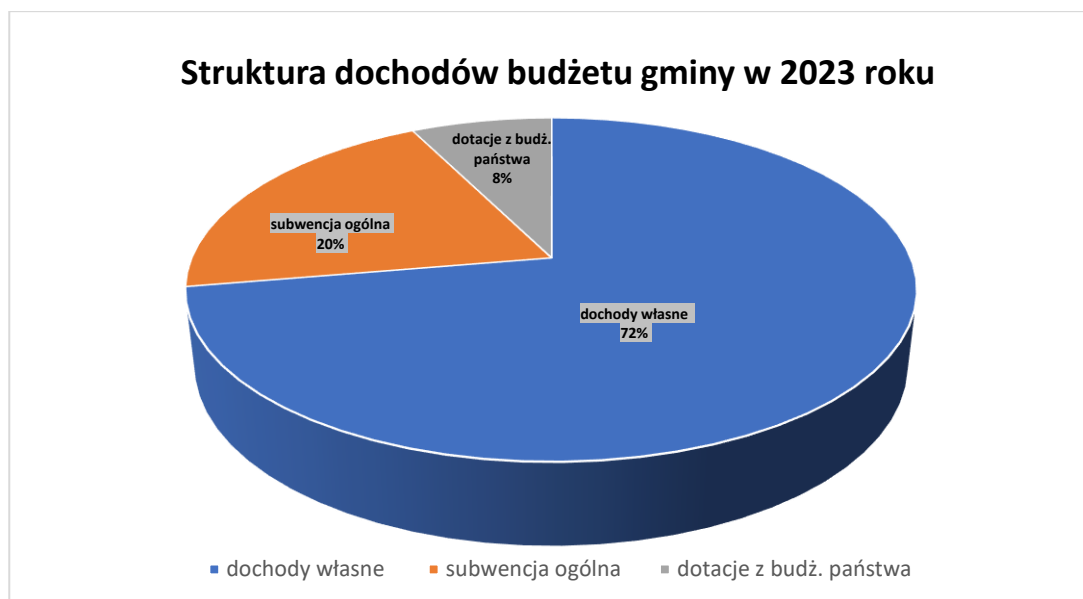
DOCHODY

W projekcie budżetu 2023 roku prognozuje się dochody w wysokości: 34.700.000,00 zł.

Na powyższą kwotę składają się:

1) dochody własne	25.094.156,00
w tym:	
- udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	3.823.268,00
- udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	529.752,00
2) subwencja ogólna	7.026.630,00
3) dotacje celowe z budżetu państwa	2.579.214,00

Udział procentowy w dochodach ogółem ww. źródeł dochodów budżetowych w 2023 roku przedstawia poniższy wykres:

Planowane na 2023 rok dochody z PIT i CIT zostały ustalone przez Ministerstwo Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej na podstawie kwot przyjętych w projekcie ustawy budżetowej na 2023 rok. Wyliczeń kwot dla poszczególnych gmin dokonano według zasad określonych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem zmian przewidzianych w ustawie o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, uchwalonej przez Sejm RP w dniu 17 września 2021 r.

Poza wymienionymi powyżej dochodami, istotną część składową planu dochodów budżetu gminy na 2023 rok stanowi subwencja ogólna. Na łączną kwotę subwencji ogólnej wynoszącą 7.026.630 zł, składają się:

- część oświatowa w wysokości 6.029.013 zł,
- część wyrównawcza w wysokości 972.378 zł,
- część równoważąca w wysokości 25.239 zł.

Naliczenia planowanych kwot części oświatowej subwencji ogólnej na 2023 rok dokonało Ministerstwo Edukacji i Nauki. Zakres zadań oświatowych realizowanych przez poszczególne samorządy, stanowiący podstawę do naliczenia planowanych kwot subwencji części oświatowej subwencji ogólnej na 2023 rok, określony został na podstawie danych zgromadzonych w systemie informacji oświatowej, wg stanu na 30 września 2022 r.

Do naliczenia ostatecznych kwot części oświatowej subwencji ogólnej na 2023 rok wykorzystane zostaną zweryfikowane dane o liczbie uczniów oraz liczbie etatów nauczycieli gromadzone w ramach systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30.09.2022 r. i 10.10.2022 r. Dlatego też dane zaprezentowane w niniejszym projekcie w zakresie części oświatowej subwencji ogólnej mogą ulec zmianie. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że subwencja oświatowa nie pokrywa w pełni zapotrzebowania na pełne utrzymanie jednostek oświatowych, dlatego podobnie jak w latach poprzednich wyższe planowane wydatki obciążają budżet gminy.

Ponadto w projektowanych dochodach bieżących na 2023 rok uwzględniono:

- 2.227.714,- zł dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej:
 - realizowanych przez pracowników Urzędu Gminy w zakresie spraw obywatelskich w kwocie 23.504 zł,
 - związanych z dokonywaniem aktualizacji rejestru wyborców w kwocie 1.010 zł,
 - z zakresu obrony narodowej w wysokości 200,00 zł,
 - z zakresu polityki społecznej w kwocie 2.203.000 zł;
- 500,- zł dotacji celowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (zadania z zakresu obrony narodowej);
- 361.000,- zł dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji własnych zadań gmin;

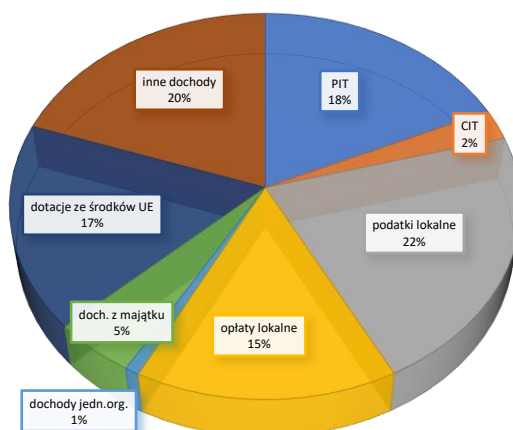
Łączna kwota dotacji z budżetu państwa w planie dochodów bieżących na 2023 rok wynosi 2.589.214,- zł.

Z punktu widzenia udziału w dochodach ogółem, najistotniejszą pozycją planowanych dochodów budżetu gminy na 2023 są dochody własne, których udział wynosi 72,3%. W ramach kwoty 25.094.156 zł dochodów własnych, zaprognozowano następujące wartości:

➤ <u>udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych</u>	<u>3.823.268,00</u>
➤ <u>udziały w podatku dochodowym od osób prawnych</u>	<u>529.752,00</u>
➤ <u>wpływy z podatków</u>	<u>4.536.650,00</u>
w tym:	
• podatek od nieruchomości	3.520.000,00
• podatek rolny	103.650,00
• podatek leśny	97.500,00
• podatek od środków transportowych	620.000,00

• podatku dochodowego od osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej, ryczałtu	5.000,00
• podatku od spadków i darowizn	20.000,00
• podatku od czynności cywilno-prawnych	170.500,00
➤ <u>wpływy z opłat</u>	<u>3.179.600,00</u>
w tym:	
• opłata skarbową	7.000,00
• opłata targowa	200,00
• opłata eksploatacyjna	1.300.000,00
• opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	80.000,00
• część opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	35.000,00
• opłata za gospodarowanie odpadami	1.500.000,00
• opłata z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	204.000,00
• inne opłaty	53.000,00
➤ <u>dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe</u>	<u>174.500,00</u>
w tym:	
• dochody z najmu i dzierżawy	19.500,00
• opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego	20.000,00
• opłata za korzystanie z żywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	135.000,00
➤ <u>dochody z majątku gminy</u>	<u>1.002.200,00</u>
w tym:	
• dochody ze sprzedaży mienia	544.000,00
• dochody z najmu i dzierżawy	457.000,00
• dochody z tyt. przekształcenia praw własności	1.200,00
➤ <u>5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa...</u>	<u>10.000,00</u>
➤ <u>wpływy z odsetek</u>	<u>28.656,00</u>
➤ <u>dotacje na programy ze środków UE</u>	<u>7.269.000,00</u>
➤ <u>inne dochody</u>	<u>4.540.530,00</u>
w tym:	
• wpływy z usług	40.600,00
• dotacje na dofinansowanie zadań inwestycyjnych	2.000.000,00
• dotacje na inwestycje z Rządowego Funduszu Polski Ład	1.773.690,00
• dotacja na realizację programu „Czyste Powietrze”	40.640,00
• wpłaty od innych gmin z tyt. uczęszczania dzieci do przedszkola	5.000,00
• pozostałe dochody (w tym zwrot naliczonego podatku VAT)	661.500,00
• wpływy z kosztów upomnień	4.100,00
• wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	15.000,00

Graficzne odzwierciedlenie struktury dochodów własnych planowanych na 2023 rok wg ich źródeł przedstawia poniższy wykres.

STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH W 2023 ROKU

Przy opracowaniu projektu uchwały budżetowej na 2023 rok uwzględniono wskaźniki przyjęte do opracowania projektu budżetu państwa, w tym: wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie 9,8%, zgodnie z Wytycznymi dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja październik 2022 r.). Uwzględniono także zmiany w rozporządzeniu dotyczącym klasyfikacji budżetowej, w zakresie planowania poszczególnych rodzajów dochodów i wydatków budżetowych w odpowiednich rozdziałach tejże klasyfikacji. Prognozowania kwot dochodów bieżących na 2023 r. dokonano w szczególności w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy oraz dane wynikające z ewidencji podatkowej gminy. Charakterystykę i metodę obliczenia najistotniejszych pozycji dochodów bieżących zamieszczono poniżej.

W zakresie planowanych wpływów z podatku od nieruchomości uwzględniono wartości określone w Obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 28.07.2022 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2023 oraz powierzchnię nieruchomości, wynikającą z ewidencji podatkowej, zadeklarowaną przez podatników, wg stanu na dzień 30 września 2022 r.

Wpływy z podatku od środków transportowych zaplanowano wg planowanej liczby pojazdów przemnożonych przez stawkę odpowiednią do rodzajów pojazdów.

Organ stanowiący gminy przy ustalaniu stawek podatku od środków transportowych na dany rok podatkowy uwzględnia stawki minimalne i maksymalne określone przez ministra właściwego do spraw finansów. Dla 2023 roku wysokość minimalnych stawek wynika z Obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 12.10.2022 r. w sprawie stawek minimalnych podatku od środków transportowych obowiązujących w 2023 r., natomiast stawki maksymalne zostały określone, tak jak w przypadku podatku od nieruchomości w Obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 28.07.2022 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2023.

Dochody gminy z udziału w opłacie eksploatacyjnej oszacowano na podstawie średniego wykonania dochodów z lat 2020-2022. Ta pozycja dochodów bieżących jest trudna do oszacowania. Opłata eksploatacyjna pobierana jest od przedsiębiorców z tytułu wydobywania kopalin ze złoża jest formalnie źródłem dochodów własnych gminy, ale tylko w odniesieniu do 60% jej wysokości. W pozostałym zakresie jest dochodem innych jednostek. Ponadto brak atrybutów władztwa organów gminy, zwłaszcza w odniesieniu do stawek tej opłaty oraz ewentualnego wprowadzania zwolnień powoduje, iż na wysokość wpływów z tejże opłaty samorząd gminy nie ma istotnego wpływu. Mechanizm redystrybucji środków z tej opłaty określa ustawa Prawo geologiczne i górnicze.

Wysokość dochodów budżetu gminy na 2023 rok z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi została oszacowana na podstawie złożonych deklaracji, obowiązujących stawek za odbiór odpadów komunalnych oraz z uwzględnieniem wpływów z egzekucji należności z lat ubiegłych. Z wpływów z tejże opłaty, zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Ponadto w zakresie dochodów bieżących wpływy z podatku rolnego i leśnego oszacowano w sposób opisany poniżej.

Przy prognozowaniu wpływów z podatku rolnego przyjęto jako podstawę Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 19 października 2022 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy 2023, która wyniosła 74,05 zł za 1 dt.

Dochody z tytułu podatku leśnego założono na 2023 r. w kwocie uwzględniającej powierzchnię terenów leśnych zgłoszonych do opodatkowania wg stanu na dzień 30 września 2022 r. oraz kwoty wynikające z Komunikatu Prezesa GUS z dnia 19 października 2022 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2022, która wyniosła 323,18 zł za 1m³.

W pozostałym zakresie w ramach dochodów bieżących zaplanowano środki z tytułu zwrotu z Urzędu Skarbowego naliczonego podatku VAT, o jaki Gmina Czarny Bór zamierza wystąpić w związku z realizacją zadania pod nazwą *Budowa strefy aktywności gospodarczej w Czarnym Borze*. Zgodnie z celem projektu wydatki ponoszone na realizację tego przedsięwzięcia wiążą się z uzyskaniem w przyszłości przychodów (w tym dochodów budżetowych), które będą stanowiły podstawę opodatkowania podatkiem VAT. Stąd też w związku z przyjętą przez Gminę Czarny Bór metodą brutto wyceny dochodów i wydatków budżetowych oraz na podstawie art. 86 ust. 1 ustawy o VAT w planie dochodów budżetu na 2023 rok ujęto taką pozycję.

W zakresie dochodów majątkowych wykazano dochody ze sprzedaży majątku i z tytułu dotacji na inwestycje. Przyjęto na rok 2023 wartość szacunkową nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży na podstawie stosownych uchwał rady gminy, planowanych do przeprowadzenia postępowań i na podstawie danych płynących z informacji o stanie mienia komunalnego, z uwzględnieniem planowanego wzrostu cen.

W związku z realizowanym projektem pod nazwą: Budowa strefy aktywności gospodarczej w Czarnym Borze, gmina dokonuje uzbrojenia nieruchomości gruntowych, które po zrealizowaniu projektu zamierza sprzedać/wydzierżawić inwestorom. Dochody uzyskane z tego tytułu przeznaczy na spłatę zobowiązania planowanego do zaciągnięcia w 2023 r. na sfinansowanie wkładu własnego. Projekt ten jest objęty dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO Województwa Dolnośląskiego w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej. Dochody majątkowe z tytułu dotacji na ten projekt wystąpią w 2023 roku. Kwoty dofinansowania wynikają z zawartej umowy o dofinansowanie projektu.

Plan dochodów majątkowych w latach 2023 i 2024 uwzględnia także kwoty jakie gmina otrzyma z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Są to kwoty odpowiednio: 1.772.690 zł i 11.373.691 zł. Na realizację zadań objętych dofinansowaniem w przypadku jednego zadania otrzymano już promesę (po rozstrzygniętym przetargu) a na pozostałe 2 na dzień 15.11.2022 r. gmina posiada wstępne promesy. W trakcie procedowania są jeszcze 2 wnioski na zadania objęte dofinansowaniem.

Ponadto w latach 2021-2022 roku wzrosło zainteresowanie osób fizycznych nabywaniem działek pod budownictwo mieszkaniowe, co pokazuje wykonanie planu tych dochodów w ww. okresie. Założono, że sprzedaż w latach kolejnych będzie kształtowała się zgodnie z przyjętymi wielkościami w informacji o stanie mienia komunalnego. W roku 2023 planuje się sprzedać 6 działek o łącznej powierzchni ok. 1,1036 ha przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo jednorodzinne.

Planując dochody kierowano się zasadą ostrożności, zarówno przy dochodach bieżących jak i majątkowych. Na 2023 rok zaplanowano, zarówno po stronie dochodów i wydatków tylko te pozycje które mają znaczny poziom prawdopodobieństwa otrzymania dofinansowania, bądź też prawo do ich otrzymania potwierdzone jest zawartymi umowami, porozumieniami lub złożono wnioski aplikacyjne o dofinansowanie ww. zadań ze środków zewnętrznych. Warto w tym miejscu zauważyć, że Gmina Czarny Bór jest członkiem Aglomeracji Wałbrzyskiej, za pośrednictwem której rozdysponowywane są środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego.

WYDATKI

Wydatki budżetowe gminy, są kategorią finansową środków publicznych pozostających w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego. Służą one sfinansowaniu realizacji zadań publicznych jednostki samorządu terytorialnego, określonych przepisami prawa, w tym w szczególności ustawy o samorządzie gminnym, w zakresie ustalenia zadań własnych gminy. Ponadto ustawa o finansach publicznych w art. 216 ust. 2 wymienia pozostałe zadania na jakie gmina może przeznaczać swoje wydatki.

Planując wydatki na 2023 r. uwzględniono w szczególności obowiązki wynikające z przepisów prawa, związane z zadaniami własnymi gminy jak również część ze zgłoszonych przez mieszkańców gminy wniosków i postulatów, które zostały włączone do planu zadań, w miarę posiadanych możliwości ich sfinansowania. W trakcie przygotowywania projektu budżetu, w zakresie wydatków majątkowych uznano w szczególności potrzebę realizacji tych zadań, dla których już zostały przygotowane dokumentacje lub są w trakcie realizacji, jak też zakończenie zadań już rozpoczętych. Ponadto uwzględniono nowe zadania, dla których jest duże prawdopodobieństwo, że gmina uzyska ich dofinansowanie ze środków zewnętrznych.

Wydatki budżetu Gminy Czarny Bór zaplanowano na 2023 rok w wysokości: 58.700.000,00 zł. Tak istotne zwiększenie planu wydatków w porównaniu do lat ubiegłych spowodowane się realizacją kilku dużych zadań inwestycyjnych.

Na powyższą kwotę wydatków budżetowych planowanych na 2023 rok składają się:

- wydatki bieżące w wysokości 21.500.000,00 zł (36,6%);
- wydatki majątkowe w wysokości 37.200.000 zł (63,4%).

Przeznaczenie wydatków, w podziale na działy klasyfikacji budżetowej oraz ich udział w kwocie wydatków ogółem w 2023 roku przedstawia poniższa tabela:

Dział	Nazwa / przeznaczenie	Plan na 2023 rok	udział % w wydatkach ogółem
010	Rolnictwo i łowiectwo	3 000,00	0,0%
020	Leśnictwo	25 000,00	0,0%
600	Transport i łączność	9 680 292,00	16,5%
630	Turystyka	60 000,00	0,1%
700	Gospodarka mieszkaniowa	16 012 500,00	27,3%
710	Działalność usługowa	150 000,00	0,3%
750	Administracja publiczna	5 563 160,00	9,5%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 010,00	0,0%
752	Obrona narodowa	700,00	0,0%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	119 000,00	0,2%
757	Obsługa długu publicznego	250 000,00	0,4%
758	Różne rozliczenia	200 000,00	0,3%
801	Oświata i wychowanie	7 370 000,00	12,6%
851	Ochrona zdrowia	115 000,00	0,2%
852	Pomoc społeczna	1 487 000,00	2,5%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	59 000,00	0,1%
855	Rodzina	6 423 000,00	10,9%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 978 577,00	8,5%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 811 640,00	6,5%
926	Kultura fizyczna	2 391 121,00	4,1%
	OGÓŁEM:	58.700.000,00	100,0%

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli największe wydatki w 2023 roku, planuje się w dziale *Gospodarka mieszkaniowa* – 27,3% łącznej kwoty wydatków budżetowych. Na taki poziom wydatków w tym dziale ma wpływ planowana realizacja zadania inwestycyjnego pod nazwą *Budowa strefy aktywności gospodarczej w Czarnym Borze*, na które wydatki zaplanowano w wysokości 15.000.000 zł. Następne w kolejnością są wydatki w dziale *Transport i łączność* z udziałem 16,5% oraz wydatki w dziale *Oświata i wychowanie* z udziałem 12,6%.

Na wymienioną powyżej kwotę wydatków budżetowych składają się następujące pozycje:

***wydatki bieżące** **21.500.000,00**

z czego:

- wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 9.838.984,00
- wydatki na realizację zadań statutowych przez jednostki budżetowe 6.876.960,00
- dotacje na zadania bieżące 1.265.000,00
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 3.260.400,00
- wydatki na obsługę długu 250.000,00
- wydatki na programy z udziałem środków UE 85.102,00

***wydatki majątkowe** **37.200.000,00**

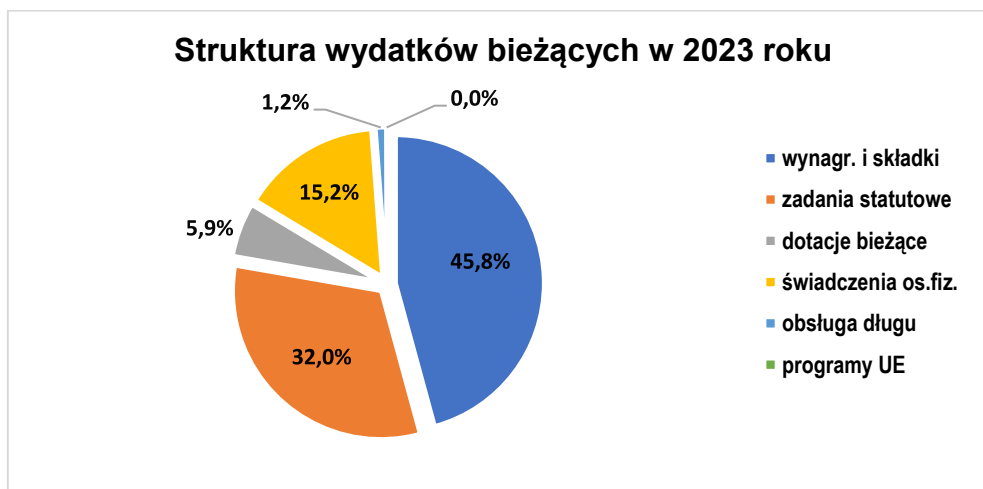
z czego:

- wydatki inwestycyjne 36.793.539,00

w tym:

- *projekty realizowane z udziałem środków UE 15.000.000,00
- *zadania sfinansowane środkami RFIL 8.441.300,00
- *zadanie w części finansowane środkami Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 864.700,00
- *zadania w części finansowane środkami Rządowego Funduszu Polski Ład 1.773.690,00
- *pozostałe wydatki inwestycyjne 10.713.849,00
- zakupy inwestycyjne 200.000,00
- dotacje 206.461,00
- *w tym na programy z udziałem środków UE 6.461,00

Strukturę i przeznaczenie wydatków bieżących w 2023 roku przedstawia poniższy wykres.

Jak wynika z powyższego wykresu najistotniejszą pozycję dochodów bieżących stanowią wynagrodzenia i składki od nich naliczane z udziałem w wysokości 45,8%. Następne w kolejności są wydatki jednostek budżetowych z związane z realizacją ich zadań statutowych z udziałem w wysokości 32,0%. Trzecia co do wielkości grupą wydatków bieżących są wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych z udziałem w wysokości 15,2%.

W tym miejscu należy zauważyć, że w porównaniu z ubiegłymi latami na wysokość wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych ma wpływ zmiana właściwości organu właściwego do wypłaty świadczenia wychowawczego (tzw. 500+). Od 1 czerwca 2022 r. organem właściwym do wypłaty ww. świadczeń jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, stąd też w budżetach jednostek samorządu terytorialnego nie wystąpi ta pozycja zarówno po stronie dochodów jak i wydatków bieżących.

Ponadto w porównaniu do 2022 roku, nie uwzględniono w planowanych wydatkach bieżących wydatków związanych z szeroko pojętą pomocą obywatelom Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju. Ponieważ wydatki te są finansowane ze środków Funduszu Pomocy, i na dzień sporządzenia projektu budżetu trudno jest oszacować ich wysokość postanowiono o pominięciu tej grupy wydatków. Wydatki te zostaną wprowadzone w trakcie roku budżetowego.

W związku z niestabilną i trudną do przewidzenia sytuacją gospodarczą założono, że wydatki bieżące w 2023 roku wzrosną wg poziomu wskaźnika CPI, określonego w założeniach, o których wspomniano powyżej. Dla 2023 roku jest to wartość 109,8% w stosunku do roku ubiegłego. Tym samym obliczając kwoty zawarte w planie na 2023 rok uwzględniono w szczególności kwoty zrealizowanych wydatków w latach poprzednich, z pominięciem pozycji, które wystąpiły incydentalnie lub jednorazowo, a prawdopodobieństwo ich wystąpienia ponownie jest niskie. Sytuacja związana z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 w latach 2020-2021 oraz konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy w 2022 roku spowodowała, że do prognozowania poszczególnych wartości zarówno dochodów jak i wydatków budżetowych należało podejść ze szczególną ostrożnością. Ponadto zmiany wprowadzane do aktów prawnych stanowiących podstawę gospodarki finansowej m.in. jednostek samorządu terytorialnego, w trakcie lat budżetowych utrudniają realne i rzetelne planowanie wartości określonych w prognozach na kolejne lata budżetowe.

Wydatki majątkowe planowane na 2023 rok opiewają na kwotę 37.200.000 zł, co stanowi 63,7% wydatków ogółem. Tak znaczna wysokość wydatków majątkowych spowodowana jest planowaną realizacją zadań inwestycyjnych, na które uzyskano dofinansowanie ze środków zewnętrznych.

Z tego też powodu inwestycje opisano w odrębnej części niniejszych objaśnień. Na uwagę zasługuje fakt, że istotna część wydatków majątkowych w 2023 roku, będzie sfinansowana środkami dofinansowania otrzymanego w latach 2020 – 2021. Środki te znajdują się na wyodrębnionym rachunku bankowym gminy. Łączna kwota środków wykorzystana na sfinansowanie zadań inwestycyjnych, a tym samym powstałego deficytu budżetowego w 2023 roku, wyniesie 9.756.000 zł. Kwoty

Szczegółowa charakterystyka planowanych na 2023 rok wydatków budżetowych z podziałem wg działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej przedstawia się następująco:

010 – ROLNICTWO I ŁOWIECTWO

***wydatki bieżące**

W dziale tym zaplanowano w rozdziale *01030 Izby Rolnicze* kwotę 3.000 zł, jako wpłatę na rzecz izb rolniczych, w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego.

020 – LEŚNICTWO

***wydatki bieżące**

W rozdziale *02095 Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 25.000 zł, z przeznaczeniem na przeprowadzenie prac konserwacyjnych obecnego drzewostanu, na terenach leśnych, będących własnością gminy.

600 – TRANSPORT

***wydatki bieżące**

W dziale tym, w rozdziale *60016 Drogi publiczne gminne* zaplanowano na wydatki bieżące kwotę 695.000 zł, z czego: 90.000 zł na wydatki rzeczowe, 300.000 zł na zakup usług (w tym: zimowe utrzymanie dróg i bieżące utrzymanie infrastruktury drogowej), 300.000 zł na bieżące remonty infrastruktury drogowej, 5.000 zł na różne opłaty i składki.

W rozdziale *60020 Funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych* zaplanowano wydatki związane z utrzymaniem przystanków komunikacyjnych zlokalizowanych na terenie gminy. Na wynagrodzenia i pochodne w ramach tego rozdziału zaplanowano 7.900 zł, natomiast na wydatki rzeczowe 6.500 zł. Wydatki na funkcjonowanie przystanków planuje się sfinansować w części z planowanych do uzyskania dochodów z opłat za korzystanie z przystanków komunikacyjnych, wnoszonych przez przewoźników komunikacyjnych.

***wydatki majątkowe**

W ramach tego działu zaplanowano nakłady finansowe w łącznej wysokości 8.970.892,00 zł na realizację 9 zadań inwestycyjnych:

➤ BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO, INTEGRACJA Z SYSTEMEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO	-	1.281.920,00
➤ PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ – DZ. 171 W GRZĘDACH	-	406.000,00
➤ PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 492 W WITKOWIE	-	190.000,00
➤ PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 495 W WITKOWIE	-	286.000,00
➤ PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH	-	2.864.725,00
➤ PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH W RAMACH RFIL	-	2.500.000,00
➤ PRZEBUDOWA UL. MALINOWEJ W CZARNYM BORZE	-	1.130.000,00
➤ ZAGOSPODAROWANIE TERENU PO BYŁEJ DRODZE WOJEWÓDZKIEJ NR 367	-	200.000,00
➤ MODERNIZACJA I PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH - ZADANIE REALIZOWANE W MIEJSCOWOŚCIACH W KTÓRYCH FUNKCJONOWAŁY ZLIKWIDOWANE PAŃSTWOWE GOSPODARSTWA ROLNE	-	112.247,00

630 – TURYSTYKA

***wydatki bieżące**

W rozdziale 63003 *Zadania w zakresie upowszechnia turystyki* zaplanowano kwotę 10.000 zł, z przeznaczeniem na wydatki związane z utrzymaniem szlaków turystycznych na terenie gminy, prowadzących w szczególności do wieży na Trójgarbie.

***wydatki majątkowe:**

Ramach tego działu zaplanowano nakłady finansowe w wysokości: 50.000 zł na realizację 1 zadania inwestycyjnego:

- BUDOWA DRÓG ROWEROWYCH ŁĄCZĄCYCH OBSZARY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ W
- GMINACH: BOGUSZÓW-GORCE, CZARNY BÓR, MIASTO KAMIENNA GÓRA, KAMIENNA GÓRA, - 50.000,00
- LUBAWKA, MIEROSZÓW W CELU REDUKCJI NISKIEJ EMISJI

700 – GOSPODARKA MIESZKANIOWA

***wydatki bieżące**

W rozdziale 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* zaplanowano kwotę 71.500 zł, z przeznaczeniem na zakup usług, związanych z działalnością bieżącą (wyceny, operaty, ogłoszenie w prasie, dokumentacja geodezyjna i inne usługi w zakresie gospodarowania nieruchomościami, w tym lokalami użytkowymi). Ponadto w rozdziale 70007 *Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy* zaplanowano środki w wysokości 432.000 zł na bieżące utrzymanie zasobów mieszkaniowych zarządzanych przez Gminę Czarny Bór.

***wydatki majątkowe:**

W dziale 700 zaplanowano nakłady finansowe na inwestycje w łącznej wysokości: 15.509.000 zł na realizację 3 zadań inwestycyjnych:

- WYKONANIE INSTALACJI GAZOWEJ W KOMUNALNYCH LOKALACH MIESZKALNYCH - 150.000,00
- BUDOWA STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ W CZARNYM BORZE - 15.000.000,00
- ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZY OBIEKTACH EDUKACYJNYCH - 359.000,00
- W GMINIE CZARNY BÓR

710 – DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA

***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu, w rozdziale 71004 *Plany zagospodarowania przestrzennego* zabezpieczono środki w kwocie 104.000 zł, z przeznaczeniem na zakup usług w zakresie bieżącego opracowanie zmiany uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W rozdziale 71035 *Cmentarze* zabezpieczono środki 46.000 zł na sfinansowanie kosztów zakupu energii elektrycznej w kaplicy cmentarnej w Czarnym Borze, zakup usług związanych z bieżącym utrzymaniem i funkcjonowaniem cmentarza.

750 – ADMINISTRACJA PUBLICZNA

***wydatki bieżące:**

W rozdziale 75011 *Urzędy Wojewódzkie* zaplanowano 23.004 zł na częściowe koszty wynagrodzenia wraz z pochodnymi, pracownika zajmującego sprawami obywatelskimi oraz 500 zł - na zakup materiałów biurowych i usług, Na sfinansowanie tych wydatków gmina otrzyma dotację w ramach zadań zleconych w kwocie 23.504 zł.

W rozdziale 75022 *Rady Gmin*, zaplanowano kwotę 231.000 zł, z przeznaczeniem na funkcjonowanie Rady, w tym: 205.000 zł na diety radnych i sołtysów, 10.000 zł na wydatki rzeczowe i art. spożywcze, 16.000 zł na zakup usług.

W rozdziale 75023 *Urzędy Gmin*, zaplanowano kwotę 4.000.000 zł, z przeznaczeniem na bieżące utrzymanie i funkcjonowanie Urzędu Gminy. Na powyższą kwotę składają się wydatki na wynagrodzenia wszystkich pracowników zatrudnianych w Urzędzie Gminy w raz z pochodnymi w kwocie 3.190.000 zł. W związku ze zmianą klasyfikacji budżetowej wszystkie koszty związane z utrzymaniem stanowisk pracy, nie przypisane do tzw. rozdziałów „funkcjonalnych” należy planować i ewidencjonować w rozdziale podmiotowym danej jednostki. Stąd też oprócz wynagrodzeń pracowników administracji, w rozdziale tym wykazano wynagrodzenia pracowników fizycznych, interwencyjnych oraz publicznych). W ramach tego rozdziału zaplanowano także świadczenia wypłacane m.in. dla sołtysów, jak również kwotę wynagrodzeń wypłacanych inkasentom. Ponadto zaplanowano wydatki związane z bieżącym utrzymaniem Urzędu Gminy i wydatki związane z realizacją jego zadań statutowych.

W rozdziale 75075 *Promocja jednostek samorządu terytorialnego*, zaplanowano kwotę 170.000 zł, w tym m.in.: 70.000 zł - na wydatki rzeczowe i zakup nagród konkursowych, 85.000 zł - zakup usług. Wydatki, o których mowa powyżej, zostaną przeznaczone na materiały i działania związane z promocją gminy, organizację imprez organizowanych przez gminę oraz dofinansowanie imprez organizowanych przez jednostki organizacyjne z terenu gminy i sołectwa. W łącznej kwocie planowanych w tym rozdziale wydatków bieżących mieszczą się także wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołectkiego w wysokości 5.000 zł.

W rozdziale 75095 *Pozostała działalność* zaplanowano kwotę dotacji dla Gminy Wałbrzych, w związku z zawartym porozumieniem, na mocy którego gminy tworzące Aglomerację Wałbrzyską wspólnie realizują Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Wałbrzyskiej (ZIT AW). Wdrażanie ZIT AW współfinansowane jest ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, w formie przekazanej do dyspozycji ZIT AW części budżetu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Środki planowane na 2023 rok w kwocie 8.656 zł mają na celu zabezpieczenie wkładu Gminy Czarny Bór w kosztach funkcjonowania Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej. Ponadto w rozdziale tym zaplanowano wydatki w kwocie 120.000 zł, na zapłatę należnego podatku VAT.

***wydatki majątkowe:**

Ramach działu *Administracja publiczna* zaplanowano nakłady finansowe w wysokości: 1.010.000 zł na realizację 1 zadania inwestycyjnego:

- ROZBUDOWA BUDYNKU URZĘDU GMINY W CELU PODNIESIENIA POZIOMU
- BEZPIECZEŃSTWA OBSŁUGI KLIENTA I DOSTOSOWANIA OBIEKTU DO POTRZEB OSÓB - 1.010.000,00
NIEPEŁNOSPRAWNYCH

**751 – URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI
I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA**

***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu, w rozdziale 75101 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa* zaplanowano wydatki w ramach zadań zleconych, w kwocie 1.010 zł, z przeznaczeniem na prowadzenie i aktualizację rejestru wyborców.

752 – OBRONA NARODOWA

***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu, w rozdziale 75212 *Pozostałe wydatki obronne*, zaplanowano wydatki w kwocie 200 zł, z przeznaczeniem na realizację zadania zleconego gminie, związanego z obroną narodową oraz 500 zł na zadanie bieżące realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej z zakresu szkolenia obronnego administracji publicznej i przedsiębiorców.

754 – BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

***wydatki bieżące:**

W rozdziale 75412 *Ochotnicze Straże Pożarne*, zaplanowano wydatki w kwocie 119.000 zł, z przeznaczeniem na dotacje dla jednostek ochotniczych straży pożarnych zlokalizowanych na terenie gminy – kwota 110.000 zł oraz pozostałe wydatki 9.000,00 zł. W ramach przekazanych dotacji, o których mowa powyżej zostanie powierzona jednostkom ochotniczych straży pożarnych realizacja zadania związanego z ochroną przeciwpożarową i utrzymania gotowości bojowej terenie gminy. W ramach wydatków urzędu gminy zabezpieczono środki na ubezpieczenie od NNW strażaków ochotników, biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych oraz na przeglądy obiektów budowlanych, których gmina jest właścicielem.

757 – OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO

***wydatki bieżące:**

W ramach niniejszego działu, w rozdziale 75702 *Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego...* zaplanowano kwotę 250.000 zł, z przeznaczeniem za zapłatę odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek.

758 – RÓŻNE ROZLICZENIA

***wydatki bieżące:**

W dziale tym, w rozdziale 75818 *Rezerwy ogólne i celowe* utworzono rezerwę na nieprzewidziane w momencie planowania budżetu wydatki, w wysokości 200.000 zł. W ramach tej kwoty: 135.000 zł stanowi rezerwa ogólna, tworzona zgodnie z ustawą o finansach publicznych, natomiast 65.000 zł stanowi kwota rezerwy celowej tworzonej na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego.

801 – OŚWIATA I WYCHOWANIE

W ramach tego działu zaplanowano łączną kwotę 7.370.000 zł, z czego 5.751.300 zł stanowią wynagrodzenia i składki od nich naliczane. Analizując powyższe dane należy zauważyć, że przyznana kwota części oświatowej subwencji ogólnej (6.029.013 zł) nie pokrywa w całości kosztów utrzymania placówek oświatowych, skutkiem czego koniecznym jest pokrywanie części wydatków z dochodów własnych gminy.

***wydatki bieżące:**

W rozdziale 80101 *Szkoły podstawowe*, zaplanowano wydatki w kwocie 4.644.700 zł, w tym: 4.018.600 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 190.000 zł świadczenia na rzecz osób fizycznych i 436.100 zł na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych.

W rozdziale 80103 *Oddziały przedszkolne...*, zabezpieczono kwotę 234.800 zł, w tym: 181.500 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 6.000 zł świadczenia na rzecz osób fizycznych i 47.300 zł na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych.

W rozdziale 80104 *Przedszkola*, zabezpieczono kwotę 1.605.300 zł, w tym: 1.180.000 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 44.000 zł świadczenia na rzecz osób fizycznych i 296.300 zł na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych. W ramach tego rozdziału zaplanowano także kwotę 45.000 zł, z przeznaczeniem na wydatki związane ze zwrotem innym jst części kosztów pobytu dzieci z terenu gminy Czarny Bór, w przedszkolach na terenie innych jst, oraz 40.000 zł na zakup usług od innych gmin w tym zakresie.

W rozdziale 80107 *Świetlice szkolne*, zabezpieczono kwotę 207.800 zł, w tym: 204.800 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane i 3.000 zł na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych.

W rozdziale 80113 *Dowożenie uczniów do szkół* zaplanowano kwotę 305.000 zł, z przeznaczeniem na zakup usług transportowych związanych z dowożeniem uczniów do szkół na terenie gminy oraz na transport uczniów niepełnosprawnych do placówek zlokalizowanych poza terenem gminy.

W rozdziale 80146 *Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli* zabezpieczono kwotę 11.000 zł, z przeznaczeniem za zakup usług związanych z dokształcaniem kadry nauczycielskiej zatrudnionej w jednostce oświatowej gminy.

W rozdziale 80149 *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego* zabezpieczono kwotę 34.400 zł, z przeznaczeniem na organizację opieki edukacyjnej specjalnej dla uczniów z przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 19.400 zł.

W rozdziale 80150 *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych* zabezpieczono kwotę 257.000 zł, z przeznaczeniem na organizację opieki edukacyjnej specjalnej dla uczniów gimnazjum, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 147.000 zł.

W rozdziale 80195 *Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 70.000 zł na odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytowanych pracowników oświaty.

851 – OCHRONA ZDROWIA

***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu w rozdziale 85154 *Przeciwdziałanie alkoholizmowi* zaplanowano i rozdysponowano środki pochodzące z planowanej opłaty za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych jak również ze środków pochodzących z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym. I tak ujęto w planie wydatków: 39.090 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane członków, 23.910 zł na wydatki rzeczowe, 30.000 zł na zakup usług związanych z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i innym patologiom społecznym i 2.000 zł na pozostałe wydatki związane z działalnością Komisji. Łącznie na przeciwdziałanie alkoholizmowi zaplanowano 95.000 zł.

Ponadto zaplanowano wydatki na przeciwdziałanie/zwalczanie narkomanii (rozdział 85153) w kwocie 20.000 zł, z przeznaczeniem na wydatki rzeczowe oraz na zakup usług odpowiednio po 10.000 zł.

852 – POMOC SPOŁECZNA

***wydatki bieżące**

W ramach tego działu zaplanowano łączną kwotę wydatków w kwocie 1.437.000 zł, z czego: 657.200 zł stanowi kwota wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 452.400 zł - świadczenia na rzecz osób fizycznych, korzystających z pomocy społecznej, 327.400 zł wydatki na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych Ośrodka Pomocy Społecznej. Część wydatków w ramach niniejszego działu zostanie sfinansowana środkami dotacji z budżetu państwa, otrzymanej jako dofinansowanie realizacji zadań własnych. Łączna planowana kwota dotacji wynosi 361.000 zł.

W ramach tego działu, w rozdziale 85202 *Domy pomocy społecznej* zaplanowano wydatki w kwocie 132.000 zł, z przeznaczeniem za zakup usług związanych z utrzymaniem osób z terenu gminy w domach pomocy społecznej.

W rozdziale 85213 *Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej* zaplanowano kwotę 14.400 zł, z przeznaczeniem na wydatki, o których mowa w nazwie rozdziału. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy.

Ponadto w ramach rozdziału 85213 omyłkowo zaplanowano wydatki, które faktycznie powinny być zaplanowane w rozdziale 85214 *Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe(*)*. Pomimo tej omyłki prawidłowo zabezpieczono środki w kwocie 141.000 zł z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków o których mowa powyżej. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w części środkami otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w wysokości 53.000 zł.

**Odpowiednia zmiana zostanie wprowadzona w drodze Autopoprawki w trakcie procedowania nad projektem uchwały budżetowej.*

W rozdziale 85215 *Dodatki mieszkaniowe* zaplanowano kwotę 89.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę dodatków mieszkaniowych osobom uprawnionym.

W rozdziale 85216 *Zasiłki stałe* uwzględniono w planie budżetu środki w kwocie 145.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków stałych dla osób uprawnionych. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy.

W rozdziale 85219 *Ośrodki pomocy społecznej* zaplanowano wydatki w kwocie 749.400 zł, na którą składa się: 624.700 zł kwota wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 120.800 zł na wydatki związane z bieżącym utrzymaniem i realizacją zadań statutowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze i 3.900 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych. Ww. kwoty wydatków planuje się sfinansować w części środkami otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w wysokości 84.900 zł.

W rozdziale 85228 *Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze* zabezpieczono w budżecie gminy kwotę 32.500 zł przeznaczeniem na świadczenia w tym zakresie.

W rozdziale 85230 *Pomoc w zakresie dożywiania* zaplanowano kwotę 108.500 zł, w całości przeznaczoną na dożywianie osób uprawnionych do otrzymania takich świadczeń. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w części środkami otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w wysokości 63.500 zł.

W rozdziale 85295 *Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 5.000 zł na wkład własny w realizację zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych. Ponadto w rozdziale tym umiejscowiono wydatki w kwocie 20.000 zł, związane z planowaną realizacją przez OPS projektu dofinansowanego ze środków UE.

*wydatki majątkowe

Ramach działu *Pomoc społeczna* zaplanowano nakłady finansowe w wysokości: 50.000 zł na realizację 1 zadania inwestycyjnego:

- Utworzenie mieszkania chronionego - 50.000,00

854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

***wydatki bieżące**

W dziale tym, w rozdziale 85415 *Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym* zaplanowano łączną kwotę 39.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę stypendiów socjalnych dla uczniów z terenu gminy. Kwota ta stanowi zabezpieczenie wkładu własnego, ponieważ gmina wystąpi o dofinansowanie realizacji tego zadania w formie dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji zadań własnych.

W rozdziale 85416 *Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym* zaplanowano łączną kwotę 20.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę stypendiów i innych form pomocy dla uczniów z terenu gminy.

855 - RODZINA

***wydatki bieżące**

W ramach tego działu zaplanowano łączną kwotę wydatków bieżących w wysokości 2.303.000 zł, z czego: 51.050 zł stanowi kwota wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 2.209.000 zł - świadczenia na rzecz osób fizycznych, korzystających z pomocy społecznej oraz 42.950 zł na pozostałe wydatki związane z pomocą rodzinie.

Istotna większość wydatków w ramach niniejszego działu zostanie sfinansowana środkami dotacji z budżetu państwa, otrzymanej jako sfinansowanie realizacji zadań zleconych. Łączna planowana kwota dotacji wynosi 2.193.000 zł.

W rozdziale 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 2.162.000 zł, z czego: 2.099.000 zł stanowią świadczenia na rzecz osób fizycznych, 51.050 zł – wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 11.950 zł – pozostałe wydatki statutowe jednostki realizującej zadania w ramach tego rozdziału. Realizacja tego zadania sfinansowana będzie w pełni środkami pochodzącymi z dotacji budżetu państwa, w ramach zadań zleconych.

W rozdziale 85508 *Rodziny zastępcze* zaplanowano wydatki w kwocie 110.000 zł, z przeznaczeniem za zakup usług związanych z kosztem utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych (domach dziecka).

W rozdziale 85513 *Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów* zaplanowano kwotę 31.000 zł, w ramach zadań zleconych, z przeznaczeniem na wydatki, o których mowa w nazwie rozdziału. Zadanie to będzie sfinansowane w pełni środkami pochodzącymi z dotacji budżetu państwa, w ramach zadań zleconych.

***wydatki majątkowe:**

W dziale tym zaplanowano nakłady finansowe na 1 zadanie inwestycyjne:

- BUDOWA ŻŁOBKA W CZARNYM BORZE - 4.120.000,00 zł

900 - GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

***wydatki bieżące**

W ramach tego działu zaplanowano łączne wydatki w kwocie 2.281.116 zł, w tym: 100.440 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, oraz 2.180.676 zł na pozostałe wydatki związane z realizacją zadań bieżących z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska.

W rozdziale 90002 *Gospodarka odpadami komunalnymi* zaplanowano wydatki w kwocie 1.500.000 zł, czyli wysokości wynikającej z założonych wpływów z tytułu opłaty za odbiór i

gospodarowanie odpadami. Z tego: 84.500 zł wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane dla osób zajmujących się obsługą administracyjną, 3.000 zł – wydatki rzeczowe, 1.408.837 zł na wydatki związane, m.in. z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych oraz 3.663 zł na pozostałe wydatki.

W rozdziale 90004 *Utrzymanie zieleni w miastach i gminach* zaplanowano wydatki rzeczowe w kwocie 40.000 zł, z przeznaczeniem za zakup i nasadzenie kwiatów, krzewów i drzewek i utrzymanie terenów zielonych na terenie gminy.

W rozdziale 90005 *Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu* zaplanowano wydatki związane z realizacją programu pod nazwą Czyste Powietrze, w tym na funkcjonowanie punktu informacyjnego oraz wydatki które zostaną sfinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach nagrody dla najbardziej aktywnych gmin wdrażających program. Łączna kwota dofinansowania jakie gmina planuje otrzymać wynosi 40.640 zł, i na taką też kwotę zaplanowano wydatki w tym rozdziale.

W rozdziale 90015 *Oświetlenie ulic, placów i dróg* zabezpieczono środki na zakup energii elektrycznej w kwocie 400.000 zł, zakup usług związanych z eksploatacją oświetlenia ulicznego – 115.000 zł oraz 10.000 zł na zakup usług remontowych.

W rozdziale 90026 *Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami* zabezpieczono środki na w wysokości 20.000 zł z przeznaczeniem na wkład własny do projektu związanego z usuwaniem azbestu z nieruchomości położonych na terenie gminy.

W rozdziale 90095 *Pozostała działalność* umiejscowiono wydatki związane z działalnością komunalną. Na 2022 rok na ten cel zabezpieczono 155.476 zł, z czego m.in.: 65.000 zł - na wydatki rzeczowe, 10.000 zł - remonty bieżące, 75.000 zł - zakup usług oraz 5.476 zł - wydatki pozostałe. W ramach wydatków na zakup usług zabezpieczono środki na sfinansowanie wydatków związanych realizacją gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

*wydatki majątkowe

W ramach tego działu zaplanowano realizację 6 zadań inwestycyjnych, których łączna wartość opiewa na kwotę: 2.697.461 zł, w tym na następujące zadania:

➤ ROZBUDOWA KANALIZACJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	- 450.000,00
➤ DOFINANSOWANIE KOSZTÓW WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	- 200.000,00
➤ DOTACJA NA WKŁAD WŁASNY DO PROJEKTU: „WYMIANA DOTYCHCZASOWYCH WYSOKOEMISYJNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA...”	- 6.461,00
➤ BUDOWA ENERGOOSZCZĘDNEGO OŚWIETLENIA ULICZNEGO NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	- 1.821.000,00
➤ BUDOWA PUNKTU SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH	- 20.000,00
➤ ZAKUP OSPRZĘTU DO REALIZACJI ZADAŃ KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY	- 200.000,00

921 – KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

*wydatki bieżące

W rozdziale 92109 *Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby* zaplanowano kwotę 51.000 zł w tym: 33.000 zł - z przeznaczeniem na wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszy sołeckich oraz 18.000 zł na utrzymanie świetlic .

W rozdziale 92114 *Pozostałe instytucje kultury* zaplanowano: 20.000 zł na dotację celową dla stowarzyszeń prowadzących działalność kulturalną na terenie gminy.

W rozdziale 92116 *Biblioteki* zaplanowano kwotę 810.000 zł z przeznaczeniem na dotację podmiotową na statutową działalność bieżącą samorządowej instytucji kultury pod nazwą „Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze”.

W rozdziale 92120 *Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami* zaplanowano kwotę 50.000 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów prac konserwatorskich na obiektach zabytkowych na terenie gminy.

***wydatki majątkowe**

W dziale *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* zaplanowano nakłady finansowe w łącznej wysokości: 2.880.640 zł, na realizację 3 zadań inwestycyjnych, w tym 1 realizowanego w ramach wydatków funduszu sołeckiego:

➤ BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W BORÓWNIE	-	525.000,00
ZMIANA SPOSOBU OGRZEWANIA W ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W JACZKOWIE		
➤ POPRZECZ MONTAŻ POMPY CIEPŁA (FSS JACZKÓW: 37.079,69)	-	37.080,00
-zadanie realizowane w ramach funduszu sołeckiego miejscowości Jaczków		
➤ ZABEZPIECZENIE I UDOSTĘPNIENIE RUIN ZAMKU W CZARNYM BORZE	-	2.318.000,00

926 – KULTURA FIZYCZNA I SPORT

***wydatki bieżące**

W dziale tym, w rozdziale 92601 *Obiekty sportowe* zaplanowano kwotę 121.000 zł. W ramach tej kwoty mieszczą się wydatki na utrzymanie obiektów sportowych.

W rozdziale 92605 *Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu* zaplanowano kwotę 280.000 zł, z czego: 230.000 zł na dotacje dla stowarzyszeń prowadzących działalność sportową na terenie gminy, 50.000 zł na stypendia dla dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej sportowo.

W rozdziale 92695 *Pozostała działalność* zaplanowano łączną kwotę 74.114,00 zł, w tym: 66.516,21 zł na przeglądy i bieżące utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych i pozostałe wydatki w zakresie kultury fizycznej i sportu. W łącznej kwocie planowanych w tym rozdziale wydatków mieszczą się wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszy sołeckich w wysokości 7.597,79 zł.

***wydatki majątkowe**

W ramach działu *Kultura i sport* zaplanowano realizację 3 zadań inwestycyjnych, w tym dwóch realizowanych w ramach wydatków funduszu sołeckiego:

➤ UTWARDZENIE PLACU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (FSS BORÓWNO: 36.044,53)	-	36.045,00
-zadanie realizowane w ramach funduszu sołeckiego miejscowości Borówno		
➤ ZAGOSPODAROWANIE MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W GRZĘDACH GÓRNYCH (FSS GRZĘDY GÓRNE: 21.220,30)	-	21.221,00
-zadanie realizowane w ramach funduszu sołeckiego miejscowości Grzędy Górne		
➤ ROZBUDOWA OBIEKTÓW REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH WRAZ Z ZAPLECZEM	-	1.854.741,00

WYNIK BUDŻETU, PRZYCHODY I ROZCHODY

Różnica pomiędzy planowanymi dochodami a wydatkami wynosi 24.000.000 zł i stanowi deficyt budżetowy, który zostanie sfinansowany:

- wysokości 15.244.000 zł środkami pochodzącymi z planowanych do zaciągnięcia kredytów i/lub pożyczek, oraz
- w wysokości 8.756.000,00 zł niewykorzystanymi w latach ubiegłych środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym: Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, oraz

środkami otrzymanymi w 2021 roku w ramach uzupełnienia subwencji ogólnej, równowartość których gmina w latach 2021 – 2024 ma obowiązek przeznaczenia na finansowanie inwestycji w zakresie kanalizacji (w myśl art. 70f i 70g ustawy z dnia 13.11.2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1672 ze zm.).

Przychody budżetu gminy w 2023 roku zaplanowano na kwotę 25.000.000,00 zł, która będzie obejmowała wartość nowo zaciągniętych zobowiązań, z ostatecznym terminem spłaty nie przekraczającym dnia 31.12.2027 roku, w tym:

- przychody z kredytów/pożyczek pozostałych - 7.513.000 zł
- przychody z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej - 7.731.000 zł
- przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych - 9.756.000 zł

Rozchody budżetu gminy w 2023 roku ustalono na kwotę 1.000.000 zł, na którą składają się:

- spłata rat kredytu długoterminowego zaciągniętego w 2019 roku (BS Kamienna Góra) - 750.000 zł
- spłata rat kredytu długoterminowego planowanego do zaciągnięcia w 2022 roku - 250.000 zł

Szczegółowe zestawienie przychodów i rozchodów na 2023 r. i lata kolejne, umieszczono w objaśnieniach do projektu uchwały w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej, przedłożonej wraz z projektem uchwały budżetowej na 2023 rok.

INWESTYCJE

Na realizację zadań inwestycyjnych planuje się w 2023 r. nakłady w kwocie 37.200.000 zł. Szczegółowe umiejscowienie w budżecie wydatków na zadania inwestycyjne zawarto w Załączniku nr 4 do Uchwały Budżetowej na 2023 rok. Poniższa tabela w sposób syntetyczny przedstawia zestawienie wszystkich zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji w 2023 r., etap ich realizacji na dzień złożenia projektu budżetu oraz ewentualne zaangażowanie środków zewnętrznych, w tym pochodzących z budżetu UE.

L.p.	Nazwa	Etap realizacji wg stanu na dzień 15.11.2022 r.	Plan wydatków na 2023 r.	Zaangażowanie środków zewnętrznych w 2023 r.
1.	BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO, INTEGRACJA Z SYSTEMEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO	Zadanie w trakcie realizacji, zlecono opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	1.281.920,00	dofinansowanie RFIL – 700.000 zł
2.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ – DZ. NR 171 W GRZĘDACH	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	406.000,00	-
3.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 492 W WITKOWIE	Opracowano dokumentację projektową. Zadanie planowane do realizacji w 2023 r.	190.000,00	-
4.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 495 W WITKOWIE	Opracowano dokumentację projektową. Zadanie planowane do realizacji w 2023 r.	286.000,00	-
5.	PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	2.864.725,00	-
6.	PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH W RAMACH RFIL	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	2.500.000,00	dofinansowanie RFIL – 2.500.000 zł
7.	PRZEBUDOWA UL. MALINOWEJ W CZARNYM BORZE	Opracowano dokumentację, zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	1.130.000,00	-
8.	ZAGOSPODAROWANIE TERENU PO BYŁEJ DRODZE WOJEWÓDZKIEJ NR 367	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku, dokumentacja projektowa w trakcie opracowania	200.000,00	-
9.	MODERNIZACJA I PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH – ZADANIE REALIZOWANE W MIEJSCOWOŚCIACH W KTÓRYCH FUNKCJONOWAŁY ZLIKWIDOWANE PAŃSTWOWE GOSPODARSTWA ROLNE	Zadanie w trakcie realizacji, planowane zakończenie w 2023 roku	112.247,00	dofinansowanie RFIL – 112.030 zł
10.	BUDOWA DRÓG ROWEROWYCH ŁĄCZĄCYCH OBSZARY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ W GMINACH: BOGUSZÓW-GORCE, CZARNY BÓR, MIASTO KAMIENNA GÓRA, KAMIENNA GÓRA, LUBAWKA, MIEROSZÓW W CELU REDUKCJI NISKIEJ EMISJI	Zadanie w trakcie procesu aplikacyjnego, po uzyskaniu dofinansowania planowane rozpoczęcie realizacji w 2023 roku	50.000,00	-
11.	WYKONANIE INSTALACJI GAZOWEJ W KOMUNALNYCH LOKALACH MIESZKALNYCH	Kontynuacja zadania w ramach którego wykonano instalację w lokalach mieszkalnych. Na 2023 rok planuje się kontynuację prac.	150.000,00	-
12.	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZY OBIEKTACH EDUKACYJNYCH W GMINIE CZARNY BÓR	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	359.000,00	dofinansowanie RFIL – 280.000 zł

Objaśnienia do projektu budżetu Gminy Czarny Bór na 2023 rok

13.	BUDOWA STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ W CZARNYM BORZE	Opracowano dokumentację, Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	15.000.000,00	Dofinansowanie ze środków UE w ramach RPO WD ZIT AW -7.269.000 zł
14.	ROZBUDOWA BUDYNKU URZĘDU GMINY W CELU PODNIESIENIA POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA OBSŁUGI KLIENTA I DOSTOSOWANIA OBIEKTU DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	Zlecono opracowanie dokumentacji projektowej Rozpoczęcie realizacji zadania w 2023 r.	1.010.000,00	Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 -864.700
15.	UTWORZENIE MIESZKANIA CHRONIONEGO	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	50.000,00	-
16.	BUDOWA ŻŁOBKA GMINNEGO W CZARNYM BORZE	Opracowano dokumentację, trwa procedura wyłonienia wykonawcy robót Zadanie planowane do realizacji w latach 2023-2024	4.120.000,00	Rządowy Fundusz Polski Ład 0 zł dofinansowanie RFIL – 2.200.000 zł
17.	ROZBUDOWA KANALIZACJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	450.000,00	-
18.	DOFINANSOWANIE KOSZTÓW WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	200.000,00	-
19.	DOTACJA NA WKŁAD WŁASNY DO PROJEKTU: „WYMIANA DOTYCHCZASOWYCH WYSOKOEMISYJNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA...”	Zadanie w trakcie realizacji, kontynuacja w 2023 roku	6.461,00	Projekt dofinansowany ze środków UE w ramach RPO WD ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej
20.	BUDOWA ENERGOOSZCZĘDNEGO OŚWIETLENIA ULICZNEGO NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	1.821.000,00	Rządowy Fundusz Polski Ład 1.773.690 zł
21.	BUDOWA PUNKTU SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	20.000,00	-
22.	ZAKUP OSPRZĘTU DO REALIZACJI ZADAŃ KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	200.000,00	-
23.	BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W BORÓWNIE	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	525.000,00	Rządowy Fundusz Polski Ład 0 zł
24.	ZMIANA SPOSOBU OGRZEWANIA W ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W JACZKOWIE POPRZECZ MONTAŻ POMPY CIEPŁA (FSS JACZKÓW: 37.079,69) -zadanie realizowane w ramach funduszu sołeckiego miejscowości Jaczków	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	37.080,00	-
25.	UDOSTĘPNIENIE TURYSTYCZNE RUIN ZAMKU LUBNO W CZARNYM BORZE	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	2.318.560,00	dofinansowanie RFIL – 1.751.052 zł
26.	ROZBUDOWA OBIEKTÓW REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH WRAZ Z ZAPLECZEM	Zadanie w trakcie realizacji, kontynuacja w 2023	1.854.741,00	dofinansowanie RFIL –928.218 zł
27.	UTWARDZENIE PLACU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (FSS BORÓWNO: 36.044,53) -zadanie realizowane w ramach funduszu sołeckiego miejscowości Borówno	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	36.045,00	-
28.	ZAGOSPODAROWANIE MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W GRZĘDACH GÓRNYCH (FSS GRZĘDY GÓRNE: 21.220,30) -zadanie realizowane w ramach funduszu sołeckiego miejscowości Grzędy Górne	Zadanie planowane do realizacji w 2023 roku	21.221,00	-
OGÓŁEM:			37.200.000,00	---

**INFORMACJA
O PRZEWIDYWANYM STANIE MIENIA KOMUNALNEGO
GMINY CZARNY BÓR**

L.p	Wyszczególnienie	Przewidywany stan na :		Planowane Zwiększenia (+) Zmniejszenia (-) stanu w roku budżetowym	Sposób zagospodarowania				
		31.12. 2022	31.12. 2023		w bezpośrednim zarządzie gminy	w zarządzie jednostki komunalnej	dzierżawa najem leasing	wieczyste użytkowa- nie	Inne formy
1.	Grunty ogółem (ha)	511,4	510,29	-1,11	197,29	18,0	230,0	65,0	-
	w tym :								
	- rolne	242,2	242,2	-	14,1	-	228,1	-	-
	- działki budowlane	35,7	34,59	-1,11	32,59	-	1,9	0,1	-
	- tereny rekreacyjne	14,8	14,8	-	14,8	-	-	-	-
	- pozostałe	202,4	202,4	-	119,5	18,0	-	64,9	-
2.	Lasy	16,3	16,3	-	16,3	-	-	-	-
3.	Parki	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Budynki (ogółem)	72	72	-	18	14	2	-	38
	- mieszkalne	52	52	-	-	14	-	-	38
	- obiekty szkolne	4	4	-	4	-	-	-	-
	- obiekty kulturalne	6	6	-	6	-	-	-	-
	- obiekty służ. zdrowia	1	1	-	1	-	-	-	-
	- pozostałe obiekty użyteczności publ.	6	6	-	6	-	-	-	-
	- inne	3	3	-	1	-	2	-	-
5.	Budowle i urządzenia techniczne								
	- wodociągi szt.	-	-	-	-	-	-	-	-
	- długość w km	-	-	-	-	-	-	-	-
	- oczyszczalnie ścieków	1	1	-	1	-	-	-	-
	- wysypiska	-	-	-	-	-	1	-	-
	- drogi gminne (km)	40,8	40,8	-	40,8	-	-	-	-
	- obiekty sportowe	6	6	-	6	-	-	-	-

Analiza danych zawartych w powyższej tabeli pozwala uzasadnić kwoty, jakie gmina zamierza pozyskać m.in. ze sprzedaży majątku. W 2023 roku planuje się sprzedać łącznie:

- 6 działek budowlanych o łącznej powierzchni 1,1036 ha.

Szacowane wpływy z tego tytułu w 2023 roku prognozuje się na kwotę 540.000,00 zł.

WYKAZ ZADAŃ
REALIZOWANYCH W DRODZE UMÓW LUB POROZUMIEŃ
MIEDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

1. Instytucja Pośrednicząca Aglomeracji Wałbrzyskiej

Gminy tworzące Aglomerację Wałbrzyską zawarły Porozumienie, na mocy którego będą wspólnie realizować Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Wałbrzyskiej (ZIT AW). Wdrażanie ZIT AW współfinansowane będzie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, w formie przekazania do dyspozycji ZIT AW części budżetu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Obszar Aglomeracji Wałbrzyskiej obejmuje 22 gminy, w tym Gminę Czarny Bór. W ramach tego Porozumienia środki planowane mają na celu zabezpieczenie wkładu Gminy Czarny Bór w kosztach funkcjonowania Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej w latach 2015-2023.

2. Wymiana dotychczasowych wysokoemisyjnych źródeł ciepła w domach jednorodzinnych i mieszkaniach w domach wielorodzinnych, na obszarze Gminy Czarny Bór, Gminy Miejskiej Kamienna Góra, Gminy Kamienna Góra, Gminy Stare Bogaczowice oraz Uzdrowskiej Gminy Miejskiej Szczawno-Zdrój

Przedsięwzięcie to dotyczy realizacji projektu pn. "Wymiana dotychczasowych wysokoemisyjnych źródeł ciepła w domach jednorodzinnych i mieszkaniach w domach wielorodzinnych, na obszarze Gminy Czarny Bór, Gminy Miejskiej Kamienna Góra, Gminy Kamienna Góra, Gminy Stare Bogaczowice oraz Uzdrowskiej Gminy Miejskiej Szczawno-Zdrój", współfinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 (RPO WD 2014-2020, Oś priorytetowa 3 "Gospodarka niskoemisyjna", Działanie 3.3. „Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym”, nr projektu RPDS.03.03.04-02-0001/20). Celem realizacji tego przedsięwzięcia jest zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym, poprzez wymianę dotychczasowych wysokoemisyjnych źródeł ciepła na podłączenie do sieci ciepłowniczej, instalacje wykorzystujące odnawialne źródła ciepła oraz kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, bez konieczności przeprowadzenia kompleksowej termomodernizacji, w sytuacji kiedy zostaną spełnione minimalne progi wskaźnika energii pierwotnej. Liderem realizacji i operatorem projektu będzie Gmina Stare Bogaczowice. Gminy partnerskie (w tym Gmina Czarny Bór, na mocy stosownego porozumienia zobowiązane będą do partycypacji w kosztach wkładu własnego do projektu. Okres realizacji ww. zadania określona na lata 2020-2023.

**WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2023 ROKU Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW
POCHODZĄCYCH Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ**

Nazwa zadania	PLAN DOCHODÓW w 2023 roku /w zł/				PLAN WYDATKÓW W 2023 roku /zł/			
	klasyfikacja	ogółem	w tym:		klasyfikacja	ogółem	w tym:	
			bieżące	majątkowe			bieżące	majątkowe
Instytucja Pośrednicząca Aglomeracji Wałbrzyskiej	-	-	-	-	75095 § 2319	8.656	8.656	-
Wymiana dotychczasowych wysokoemisyjnych źródeł ciepła w domach jednorodzinnych i mieszkaniach w domach wielorodzinnych, na obszarze Gminy Czarny Bór, Gminy Miejskiej Kamienna Góra, Gminy Kamienna Góra, Gminy Stare Bogaczowice oraz Uzdrowskiej Gminy Miejskiej Szczawno-Zdrój	-	-	-	-	90005 § 6619	6.461	-	6.461
Budowa strefy aktywności gospodarczej w Czarnym Borze	70095 § 6257	7.269.000	-	7.269.000	70095 § 6057 § 6059	15.000.000	-	15.000.000

**WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2023 ROKU
Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19**

Nazwa zadania	Fundusz	PLAN WYDATKÓW W 2023 roku /zł/		
		klasyfikacja	ogółem	w tym:
				majątkowe
Przebudowa dróg gminnych w ramach RFIL	RFIL	60016 § 6100	2.500.000	2.500.000
Udostępnienie turystyczne ruin zamku Lubno w Czarnym Borze	RFIL	92120 § 6050 § 6100	2.318.560	2.318.560
Rozbudowa obiektów rekreacyjnych i sportowych wraz z zapleczem	RFIL	92601 § 6050 § 6100	1.854.741	1.854.741
Budowa ciągu pieszo-rowerowego, integracja z systemem transportu zbiorowego	RFIL	60013 § 6050 § 6100	1.281.920	1.281.920
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy obiektach edukacyjnych w gminie Czarny Bór	RFIL	70095 § 6050 § 6100	359.000	359.000
Budowa żłobka w Czarnym Borze	RFIL	85516 § 6050 § 6100	4.120.000	4.120.000
Modernizacja i przebudowa dróg gminnych (zadanie realizowane w miejscowościach w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe gospodarstwa rolne	RFIL	60016 § 6050 § 6100	112.247	112.247
Rozbudowa budynku Urzędu Gminy	Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 Nagroda w konkursie Rosnąca Odporność	75023 § 6050 § 6100	1.010.000	1.010.000

**WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2023 ROKU Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW
POCHODZĄCYCH Z RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁĄD
- PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH -**

Nazwa zadania	PLAN DOCHODÓW w 2023 roku /w zł/				PLAN WYDATKÓW W 2023 roku /zł/			
	klasyfikacja	ogółem	w tym:		klasyfikacja	ogółem	w tym:	
			bieżące	majątkowe			bieżące	majątkowe
Budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Czarny Bór	90015 § 6370	1.773.690	-	1.773.690	90015 § 6050 § 6370	1.821.000	-	1.821.000
Budowa żłobka gminnego w Czarnym Borze	-	-	-	-	85516 § 6050 § 6100	4.120.000	-	4.120.000
Budowa świetlicy wiejskiej w Borównie	-	-	-	-	85516 § 6050	525.000	-	525.000

UWAGI KOŃCOWE:

Przedkładany projekt budżetu na 2023 rok, jak też wieloletnia prognoza finansowa zostały sporządzone z uwzględnieniem obowiązujących przepisów, w szczególności ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, informacji zawartych w dokumentach rządowych, w tym m. in. Założeniach do projektu budżetu państwa na rok 2023, Wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych zaktualizowanych w październiku 2022 roku, w szczególności dotyczących założeń makroekonomicznych (CPI – dynamika średnioroczna i PKB – dynamika realna), informacji uzyskanych od Ministra Finansów, Wojewody Dolnośląskiego, Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego, określających przyjęte w projekcie budżetu państwa na 2023 rok kwoty udziałów w podatkach dochodowych budżetu państwa (CIT i PIT), kwoty subwencji, dotacji celowych. Wielkości ujęte zarówno w projekcie budżetu na rok 2023 jak i w projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, oparte zostały na wynikach analizy aktualnej sytuacji finansowej Gminy, w szczególności dotyczącej wykonania dochodów i wydatków w latach poprzednich oraz przewidywanego wykonania w roku bieżącym, co jest niezbędne dla spełnienia wymogów ustawy o finansach przy opracowywaniu projektów uchwał: budżetowej i w sprawie WPF.

Sytuację finansową Gminy należy uznać za dobrą, dlatego też, przy założeniu możliwie realnego wykonania poziomu dochodów, zadania/przedsięwzięcia zarówno kontynuowane jak i nowe będą miały zapewnione finansowanie, zarządzanie długiem będzie realizowane w sposób niezagrożający płynności finansowej Gminy, a wybrane przez mieszkańców zadania m.in. dotyczące Funduszu Sołeckiego zostaną zrealizowane.

Przedłożony projekt budżetu, w oparciu o zakładane możliwości finansowe gminy, w sposób wyważony zabezpiecza środki na realizację ustawowych obowiązków i przyjętych zadań. Szacując kwoty dochodów kierowano się zasadą ostrożności, natomiast przy planowaniu wydatków wzięto pod uwagę: z jednej strony konieczność zapewnienia odpowiedniej wysokości środków niezbędnych do prowadzenia działalności, a z drugiej strony zasadę racjonalności i gospodarności przy dysponowaniu środkami publicznymi. W niniejszym projekcie budżetu uwzględnia się najpilniejsze pozycje wynikające z postulatów i wniosków zgłoszonych na spotkaniach z mieszkańcami gminy, konsultacjach z sołtysami i radnymi, biorąc pod uwagę hierarchię potrzeb i możliwości finansowe gminy.

Przedstawiając niniejszy projekt Wójt Gminy Czarny Bór liczy na przychylne przyjęcie przedstawionych w nim propozycji i jego akceptację.

Elektronicznie
podpisany przez
Adam Górecki
Data: 2022.11.15
15:40:07 +01'00'